

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

250. An vivæ vocis oracula regularibus concessa hodie sint ablata, &
extincta? Ex p. 11. t. 6. & Misc. 6. r. 45.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

6. Et tandem non deseram hic apponere verba Hieronymi Garcias in *Politica Regulari tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 6. num. 6.* vbi sic ait: *Pregunda Leandro de Murcia, quest. 10. Selecta, sobre el cap. 6. de la Regla de San Francisco, si estan reuocados los Privilegios de los Regulares, que son vna vocis oraculos; y responde, que se puede usar dellos in foro conscientia, porque estos privilegios estan insertos en otros privilegios; que no son vna vocis oraculos, por las concessiones generales, de quouis modo concessa, & concedenda. Y trae vn privilegio de Urbano VIII. del año 1624. en que no limita oraculos en favor de la Compania. Ni obsta dezir, que despues Urbano VIII. despacho otra Bula, que fue el año 1631. en que reuoca los vna vocis oraculos, porque en esta Bula solo reuoca los concedidos a instancia de Emperadores, & Principes, & autorizados por Cardenales, pero no habla de los que reuoca Gregorio XV. y assi aquellos fuerça tienen. Ita ille.*

7. Sed his non obstantibus, contrariae sententiae adhaereo, quam tuetur doctus & amicissimus Quintanadueñas, in *Theol. Mor. tom. 1. tract. 9. singul. 3. num. 1. & seqq.* vbi ita asserit: *Concessiones praedictae, Martini V. Innocentij VIII. Leonis X. probabiliter creduntur, fuisse tantummodò vnae vocis oracula; siquidem Bullae, siue Indulta eorum non producantur ab eis, qui diligenter Priuilegia Mendicantium collegerunt vt de Priuilegio Leonis X. notat Henriquez, & de aliis Corduba cum Doctore Ortiz, in addit. ad collect. verb. Dispens. §. 17. idèd vt ita facta reuocata esse dicendum est, & similiter oraculum Pij V. Vnde ex vi harum concessionum tutum non est vt hoc Priuilegio, cum Gregorius XV. Bulla, quae incipit, *Romanus Pontifex*, edita Romae 2. Iulij anno 1622. sic oracula. 1. reuocauerit, omnia, & singula Indulta. Facultates, & Priuilegia, gratias & concessiones quascumque spirituales, & temporales, tam ad fauorem interius, quam ad exterius spectantes, ac tam ad supplicationem partium, quam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus à Sede Apostolica: quae tamen vnae vocis oracula hactenus quandocumque, & qualitercumque, ex quauis etiam de necessitate exprimenda causa, quibusuis Collegiis, Capitulis, Ordinibus tam Mendicantium quam non Mendicantium, Societatibus, etiam Societati Iesu, ac Congregationibus quibuslibet siue eorum & earum respectiue, Praepositis, Decanis, Magistris, Ministris, Praelatis, Prioribus, Rectoribus, Generalibus, vel Prouincialibus, quocumque nomine nuncupatis Superioribus, etiam quomodolibet exemptis, ac Sedi praedictae immediatè subiectis, cuiuscumque dignitatis, praerogatiuae, aut quouis priuilegio munitis; non tamen ad supplicationem Regum concessis, in iis videlicet quae nunc sunt sortita effectum, tenore praesentium reuocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, &c. Et §. 2. addit, Firmis tamen, & in suo robore permanentibus S. R. E. Cardinalium manu firmatis pro ipsiis, vel aliis factis, & de quibus idem S. R. E. Cardinales testimonium in scriptis praebuerunt. Et postea §. 5. apponitur clausula communis: *Non obstantibus.* Affertur haec Bulla à Laetio Cherubino, tom. 4. Bull. fol. 131. pro 27. huius Pontificis. Sed Sanctissimus D. N. Urbanus VIII. sua Bulla, quae incipit: *Alias felix*, edita Romae 20. Decembris 1631. reuocat omnia vnae vocis oracula etiam si sint testimonio, sigillo, & subscriptione cuiuscumque Cardinalis munita, & ad instantiam Imperatoris, Regum, & Principum concessa. Aduertendum est, quod Gregorius XIII. Bulla, quae incipit: *Ex benigna sedis*, &c. edita Romae anno 1575. & Paulus V. Priuilegia omnia Minorum confirmant, & in-*

nouarunt, vt testatur Hieronymus Rodriguez *QQ. Reg. resol. 77.* Vnde probabile existimant Lezana *QQ. Reg. cap. 3. num. 21.* Peyrinus, tom. 3. cap. 12. cap. 18. & alij, oracula facta ante hos Pontifices, vt potè per has Bullas confirmata, & innouata, seu de nouo concessa, non esse reuocata per Bullas Gregorij XV. & Urbani VIII. ac ex consequenti nec priuilegium ad hanc dispensationem reuocatum existimarent. Sed doctrina haec non contemnendas difficultates continet quocirca deferenda est. Nec vniquam ego eam admisi; in meo enim libello duarum hebdomadarum, c. 16. n. 12. non ex mea, sed ex Lezana, & Peyrinientia sum locutus, quam nullo modo approbo, sed Quintanadueñas, & ego, non enim sulcandae sunt à nobis Tragodiae in damnum Religionis, sed in huius materis calamum, & ingenium coartare debemus. Vide etiam Eminen. Dominum meum Cardinalem de Lugo in suis nouissimis & doctissimis *Responsionibus Moralibus lib. 4. dub. 33. n. 2.*

RESOL. CCL.

An vnae vocis Oracula Regularibus concessa hodie sint ablata, & extincta: Ex part. 1. tractat. 6. & Misc. Ref. 45.

§. 1. **N**on minus est practicabilis, ac etiam periculosa praesens difficultas, quam fuit altera in superiori resolutione tractata, & quidem negatiuae sententiae adhaerent plures Doctores, aliter sentientes per Bullam Urbani VIII. hodie non esse reuocata oracula vnae vocis, confirmata per Bullas sub generali nomine quorumcumque priuilegiorum, vel etiam sub expresso nomine oraculorum. Probatur haec opinio, quia confirmatio, vel innouatio priuilegiorum ex certa scientia seu motu proprio facta, vim habet nouae concessionis, quae iam habetur per Bullas. Ergo quae prius erant vnae vocis oracula, iam fiunt priuilegia concessa per tales Bullas Pontificis confirmantis concessiones prius factas sine Bulla, & subinde talia priuilegia non comprehenduntur sub reuocatione oraculorum vnae vocis. Vnde colligunt praedicti Doctores omnia priuilegia concessa Religionibus vnae vocis oraculo ante Pium V. & Gregorium XIII. vel ante Clementem VIII. & Paulum V. habere iam vim priuilegij bullati, nam hi Pontifices ex certa scientia confirmant omnia priuilegia, gratias, & facultates Regularibus concessas quomodolibet, etiam vnae vocis oraculo. Quare iam omnia oracula praecedentia facta sunt priuilegia bullata, & proinde non comprehenduntur sub reuocatione oraculorum vnae vocis. Patet vero priuilegia Religionum confirmata fuisse sapientius à variis summis Pontificibus per bullas authenticas motu proprio, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, ac interdum exprimere priuilegia, gratias, immunitates, etiam vnae vocis oracula, in suo Bullario, multas annot Hieron. Rodriq. *sup. num. 7. & 8.* feligam aliquas ad rem nostram. Pius V. anno 1567. die 16. Maij. Confirmat ex certa scientia Mendicantium omnia priuilegia etiam vnae vocis oraculo concessa. Eisdem ferè verbis, confirmant priuilegia Minorum Gregor. XIII. die 1. Maij anno 1575. Sixtus V. die 3. Octobris anno 1587. Clemens VIII. die 20. Decembris anno 1597. sic inquit; *Omnia, & singula priuilegia, immunitates &c. in genere vel in specie etiam per solam signaturam, etiam vnae vocis oraculo, aut aliàs sub quacumque forma, & expressione verborum concessa, & in eis contenta illorum con-*

num tenores, ac formas, & decreta, ac si de verbo ad verbum infererentur presentibus pro sufficienter expressis habentes; autoritate Apostolica tenore presentium ex certa scientia confirmamus & innouamus, illisque futuri, vti, & gaudere posse, ac debere in iudicio, & extra in omnibus, & per omnia, ac si specialiter, & expresse eisdem per nos concessa fuissent, decernimus; suppletentes omnes iuris, & facti defectus. Similiter Paulus V. anno 1605. die 23. Maij confirmauit priuilegia Dominicanorum.

2. Gregorius XIII. plurimum Religionum priuilegia confirmauit ex certa scientia. Gregorius XIV. anno 1591. die 8. Iunij confirmat priuilegia Societatis Iesu, dicens; Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolica plenitudinis potestate laudabile Societatis institutum, & qualibet ei priuilegia qualiacumque sint; ac si ad verbum presentibus infererentur pro expressis habentes tenore presentium approbamus, & confirmamus. Clemens VIII. duabus Bullis anno 1592. & 1593. confirmat similiter priuilegia Benedictinorum. Paulus V. anno 1606. confirmans Societatis institutum; ait; Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolica potestatis plenitudine laudabile predictae Societatis institutum, nec non priuilegia, facultates, exemptiones, gratias, & indulta, quae aliacumque illa sint approbamus, & confirmamus, eaque omnia, & singula innouamus, & de nouo concedimus. Idem Pontifex eodem fere tenore anno 1609. confirmat priuilegia Minorum, vt refert Hieronymus Rodriguez *supr. n. 7.* & anno 1610. priuilegia Carmelitarum disalceatorum, vt habetur inter ipsorum priuilegia.

3. Et haec omnia docet doctissimus Pater Franciscus Lugo, Author satis notus & insignis in quodam manuscripto de hac materia, quod mihi Romae perhumaniter praebuit & penes me habeo, & in confirmationem sententiae amicissimi viri adducam alios Authores, qui hanc opinionem tenent, & praeter Peyrinum, Leandrum, Garziam, Samuellem, & alios a me alibi adductos, hanc sententiam tenent Thomas Hurtaeus *tom. 2. tract. 12. cap. 1. §. 21. numer. 1. 168. cum sequen. & tom. 1. tract. 2. cap. 6. ref. 22. numer. 250.* Marcus Vidal *in arca Theol. mor. tit. de iurisdictione inquis. 4. numer. 15. usque ad numer. 24.* Pellizzarius *ex man. Regular. tom. 2. tract. 8. cap. 7. numer. 131. & 132.* Sed magis clare *tract. 4. cap. 7. numer. 5.* Possentius *in Recollect. qq. mor. cap. Miscellanea pro Regularibus ante sect. 1. fol. 44.* Bassæus *verb. Priuilegium 5. numer. 8.* Straccius Generalis Carmelitanorum *in instruct. ad suos fratres*; Martinus de San Ioseph *in mon. Confess. tom. 1. libr. 1. de matrimonio, tract. 43. numer. 4.* vbi sic ait: *Aunque Diana part. 6. tract. 8. * ref. 32. dice, que este priuilegio esia reuocado por ser dado por vna voz oraculo, y estos los abrogó Urbano VIII. pero no aduierio, que este priuilegio es concedido por Bulla, por quanto en la que dio Paulo V. el año de 1609. de la confirmacion de nuestros priuilegios, confirmó los vna voz oraculos, etiam de verbo ad verbum illic infererentur, y si los inscriera cadauno de por si en la Bulla, nadie negará, que auian perdido la naturaleza de vna voz oraculos, y adquirido la de priuilegios, y lo mismo es auendolos inscriendo con la clausula general dicha, pnes, impliciti, & expliciti eadem virtus est, cap. cum quis, de rescripti. lib. cum. quis, ff. de rebus credit. Ita Martinus.*

4. Et tandem Ioannes de Soria in fine suae summae *tract. de Regularibus dub. 1.* sic asserit, suppono primo, Bullam Urbani VIII. tantum tollere & reuocare oracula viuae vocis concessa, quae praecise

oracula viuae vocis sunt; itaque non se extendit dictum decretum ad Bullas, neque ad alia priuilegia viuae vocis concessa vim habentia Bullatum. Et ratio est manifesta: quia ista lex est quasi poenalis: ergo restringenda est & non amplianda, secundum illam regulam iuris Canonici, prout habetur in Bonifacio VIII. conuenit odia restringi, & fauores ampliari, & secundum illam 49. in poenis benignior interpretatio est facienda.

5. Secundo suppono, illud non esse praecise viuae vocis oraculum, quod licet in sua causa, & primaria concessione tale fuerit, nunc reualidatum est per bullam alicuius sequentis Pontificis, & ab illo concessum saltem implicitè, & generali concessione ex certa scientia, & ad perpetuam rei memoriam.

6. His positis sit conclusio. Probabile est concessionem factam à Pio V. vt possint ministri Prouinciales committere Religiosis approbatis (secundum Concil. Trident. decretum) autoritatem dispensandi cum viris, & mulieribus incestuosis, qui carnaliter peccauerunt cum consanguineis alterius coniugis intra secundum gradum, ad hoc vt possint petere debitum in foro conscientiae tantum nunc teneri. Sic sustinere debet secundum doctrinam suam Lezana *tom. 1. cap. 3. numer. 21.* Et clarius Peyrinus *tom. 3. in const. 18. Urbani VIII. num. 1. in schol.* Potestque colligi ex Parisio *l. 2. const. 61. n. vlt.* Et similiter ex Patre Leandro de Murcia Capuccino super expositionem Regularum Minorum quam fecit, qui vt probabile defendit, non esse priuilegia derogata.

7. Probatur hac vnicuique ratione. Quia per decretum Urbani VIII. tantum reuocantur oracula viuae vocis quae sunt, & tantum habent vim viuae vocis oraculorum; sed concessio praedicta Pij V. non est huiusmodi, quia vim habet Bullarum, & quasi priuilegij perpetui virtutem, ergo &c. maior patet, quia hoc decretum est odiosum & poenale, ergo restringi debet, & non ampliari secundum Regulas iuris supra citatas.

8. Minor, in qua est difficultas, probatur. Quia post concessionem Pij V. electi anno 1566. 17. Ianuarij, successit Greg. XIII. electus 1572. 23. Maij, qui Bulla, & Apostolicis litteris certa scientia, ad perpetuam rei memoriam omnia priuilegia, & indulta & viuae vocis oracula Pontificum Praedecessorum concessa approbavit, confirmavit, & innouavit, vt licite, & maiori virtute, & robore possint vti fratres Minores, quibus data fuit Bulla. Sic habetur in Bulla, vt videri potest in Bullario Rodriguez *tom. 2.* Nos igitur, qui omnium, &c. libenter annuimus eaque fauoribus prosequimur opportunitis huiusmodi supplicationibus inclinati, praemissa ac omnia, & singula alia priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prerogatiuas, fauores, conseruatorias, declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessionem, indulgentias, & indulta spiritualia, & temporalia; etiam per modum communicationis, & extensionis inter se, & cum aliis Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus, &c. etiam singularibus personis, nec non Monasteriis, & locis quibuscumque in genere, & in specie etiam per solam signaturam, etiam viuae vocis oraculo, vt praefertur, aut alios tam praefatos, ac quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores nostros, &c. dicta autoritate Apostolica tenore presentium ex certa nostra scientia approbamus, confirmamus, & innouamus; perpetuamque roboris firmitatem obtinere, &c. Ergo saltem Minores, & omnes illi, qui vtuntur illorum priuilegijs per communicationem vti possunt concessione Pij V. sine

eo quod transgrediantur decretum Urbani VIII. derogans vitæ vocis oracula; siquidem talis concessio propriè iam non est vitæ vocis oraculum. Idem potest affirmari de ipso Pio V. quia similiter iste Pontifex vitæ vocis oracula in suis constitutionibus innouavit cum clausula, ac si eorum tenores de verbo ad verbum, &c. hoc est de certâ scientia; quæ clausula cum habeat vim novæ concessionis, illa oracula iam non amplius oracula sunt, sed concessiones per breue. Idem dicendum de Clemente VIII. creato 1592. 30. Ianu. Hucusque Soria.

9. Et hæc sunt placita Doctorum in fauorem negatiuæ sententiæ, quos tamen pater Hurtadus *vbi supra*, præter Straciam non viderat, licet ipse dicat apud se habere libros, & quia Sapientissimus vir vrget me debuisse iudicium meum ponere, dico me declarasse in *par. 10* ad hærendo, vt nunc ad hæreo opinioni affirmatiuæ, asserenti oracula vitæ vocis hodie per Bullam Urbanam esse omninò sublata. Felix, quem faciunt aliena pericula cautum. Probatur nostra opinio. Nam oracula vitæ vocis, quamuis per Bullas confirmantur, & innouentur, aut etiam denuò concedantur, adhuc manent oracula vitæ vocis, ergo manent subiecta huic reuocationi. Antecedens ostenditur, quia per confirmationem, aut innouationem non mutatur natura, vel conditio rei; alioquin non esset eius confirmatio, vel innouatio, sed noua præductio rei diuersæ. Manet igitur oraculum confirmatum, id est magis firmatum, & roboratum in suamet oraculi natura, non autem illam exiit, aut mutat in naturam, & denominationem priuilegij Bullati: ac subinde sub reuocatione comprehenditur. Confirmatur, nam bullæ reuocantes oracula vitæ vocis, reuocantur etiam per clausulas. *Non obstantibus*, &c. constitutionibus omnibus, & litteris Apostolicis, quæ tali reuocationi possint obstare; Nec apparet quæ aliæ possint obstare, nisi tales confirmationes oraculorum vitæ vocis.

Part. 10. tit. 14. Ref. 26. alias 24 quæ hic est Ref. antecedens, & in aliis eius primæ annot.

* Alibi, vt in add not præ teri. æ.

10. Vide præter Quintanadu. Cardinalem Lugo, Rocafull. & alios à me * alibi adductos, Patrem Bordonum in *conf. Regul. tom. 2. refal. 3. 1. n. 4. & Baldellum tom. 2. lib. 3. disp. 34. n. 16.* quibus omnibus adde Portel se retractantem in *respon. tom. 2. c. 110. seu ultimo.* Et quidem nostram sententiam esse communem fatentur ipsimet Aduersarij, vt Soria *loco citato*, & approbari ab omnibus Tribunalibus Urbis Romæ non dubito, vt à sacra Rota, sacra Pœnitentiariâ, & à sacris Eminentissimorum Cardinalium Congregationibus, nisi velimus asserere Bullam felicis Memoriz Urbani VIII. frustra emanatam fuisse, ac pro nihilo deservire. Sed hæc dicere est absurdum, ergo &c. & quidem si opinio contraria esset vera, cum Gregorius XV. die 16. Octobris 1621. non solum motu proprio, & ex certa scientia confirmasset omnia priuilegia nostræ Religionis Clericorum Regularium, sed etiam omnia innouasset his verbis, & singula priuilegia innouamus, ac de nouo etiam concedimus, fequeretur inquam, nunc vitæ vocis oracula concessa ante Gregorium XV. habere ius, & vim, vt concessa per nouas Constitutiones Summorum Pontificum confirmantes omnia hæc priuilegia. Ergo nullo modo remanent reuocata per Constitutionum Urbanam. Sed vt diximus nostra sententia superius adducta non est deserenda, quam etiam nouissimè tuetur amicissimus, & nunquam satis laudatus Pater Antonius Escobar, & Mendoza in *Theol. Moral. tom. 1. lib. 6. sect. 2. cap. 13. Probl. 16. num. 144. & cap. 16. Probl. 3. n. 195.* vbi non solum doctè, sed prudenter casum pertractat.

RESOL. CCLI.

An priuilegia Mendicantium reuocentur per Bullam Cæne Domini? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 10.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Peregrinus in *Glossis ad nostra priuilegia, part. 2. tit. Bull. Cæne*, quæ fit singulis annis, derogatur expressè Mendicantium priuilegiis. Quod si dicas non esse verisimile, quod Pontifices, qui dicta priuilegia concesserunt, voluerint statim reuocare, nam sic vili esset, vel voluisse illudere, vel decipere? Respondetur, quod dicta priuilegia valuerunt tantum durante vita dictorum Pontificum, qui præsumendi sunt in publicatione dictæ Bullæ semper voluisse excipere eos, quibus priuilegia concesserunt.

2. At his non obstantibus Soufa in *Bulla Cæne cap. 23. disp. 10. n. 7. concl. 3.* Petrus in *priv. Minorum tom. 1. conf. 4. Sixti IV. §. 5. n. 10. & seq.* Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 9. diff. 6. 1. n. 5.* Bullam Cæne tenent non reuocare Regularium priuilegia, quia vt alibi dictum est in clausula Bullæ Cæne, non prohibentur absolueri absolutè ratione priuilegiorum, sed eorum prætextu, vnde asserit Villalobos *vbi supra*. [*A las palabras de la Bula se responde que aqui no se reuocan los priuilegios, si no absoluer eorum prætextu, quo moueri se quis ad aliquid agendum simulat, como patet de Soufa, y declarando Gonzales in Reg. 8. Canc. lar. gloss. 57. n. 2. esta palabra, dixit. Dicitur sub prætextu, idem significat, quod sub velamine, vel colore alius cuius rei, quæ non est, vel iam desinit esse, seu falsa est. Lo qual se proua por el derecho in l. sub prætextu 1. & 2. C. de transact. de manera que solo es color para hazer vno lo que quiere, y assi no comprehendido esto, y queda libre el priuilegio de los Religiosos*] Vnde ex his patet responsio ad argumentum contrariæ sententiæ. Dico enim, vt supra dictum est, Bullam Cæne non prohibere absolutè priuilegia Mendicantium, sed abolitionem eorum prætextu. prætextus autem non excludit illud, quod efficitur legitime facultate interueniente, sed illud quod sub aliquo velamine exercetur. Sed hoc non accidit in casu nostro, ergo, &c.

3. Sed post hæc scripta inueni hanc sententiam, præter citatos DD. docere etiam Laurentium de Portel in *addit. ad dub. Regul. ver. Abbas, num. 10. vbi præter rationes adductas hanc addit.* Quia Bulla Cæne, nonobstante sua rigorosa reuocatione, non tollit, quominus valeant priuilegia Bullæ Cæne, exceptis illis soluendum à casibus Bullæ Cæne, exceptis illis quæ exprimentur in Bulla Cruciatæ. Ergo cum priuilegia concessa Religiosis non sint minoris valoris, quam priuilegia Cruciatæ, cum Cruciatæ non tollant priuilegia Religiosorum, iuxta communem sententiam, sequitur priuilegia Religiosorum in foro conscientiz non tolli per reuocationem generalem Bullæ Cæne quoad casus in illa contentos, si sint occultati, excepta hæresi; & proinde poterunt absolueri subditos ab illis, si sint occultati, excepta hæresi. Ita de Portel. Vide etiam circa præsentem questionem Suarez in *de Relig. tom. 4. tract. 1. lib. 2. cap. 21.* Sed prima opinio est omnino tenenda, & ita tenent ex nostris viri doctissimi, & amicissimi, P. D. Thomas de Amico, & P. D. Zacharias Pasqualigus, quibus adde Zanardum in *de reit. Theol. p. 1. de Sacra pan. cap. 24. §. 8.*

RESOL.